

MILLIY QADRIYATLAR ASOSIDA VATANPARVARLIK TARBIYASINI SHAKLLANTIRISHNING ZAMONAVIY TEXNOLOGIYALARI

Dadajanova Oltinoy Oybek qizi

Annotatsiya: *Ushbu maqolada milliy qadriyatlar asosida vatanparvarlik tarbiyasini shakllantirish masalalari yoritilgan. Tarbiya jarayonida zamonaviy pedagogik texnologiyalarning ahamiyati, ularning samarali tatbiq usullari va yoshlarning ongiga vatan tuyg‘usini singdirishdagi o‘rni tahlil qilingan. Shuningdek, loyiha asosida o‘qitish, raqamli texnologiyalar va tarixiy-ma’naviy meros asosida tarbiya berishning dolzarb jihatlari to‘g‘risida so‘z yuritiladi.*

Kalit so‘zlar: *Milliy qadriyatlar, vatanparvarlik tarbiyasi, pedagogik texnologiyalar, raqamli ta’lim, tarixiy meros, ma’naviy tarbiya, zamonaviy usullar, yoshlar tarbiyasi.*

Jamiyat taraqqiyoti, millat salohiyati va yosh avlodning sog‘lom ma’naviy-axloqiy qiyofasini shakllantirishda vatanparvarlik tarbiyasi muhim o‘rin tutadi. Ayniqsa, globallashuv jarayonlarida yoshlarning ongini turli g‘arblik madaniy oqimlardan asrash, ularning qalbida o‘z milliy qadriyatlari va vataniga bo‘lgan sadoqatini mustahkamlash dolzarb vazifaga aylanmoqda. Milliy qadriyatlar — bu xalqning tarixiy xotirasi, ma’naviy boyligi, an‘ana va urf-odatlar, til va diniga bo‘lgan hurmati bo‘lib, ular vatanparvarlik g‘oyasining asosiy tayanchi hisoblanadi. Ushbu maqolada milliy qadriyatlar asosida vatanparvarlik tarbiyasini shakllantirishning zamonaviy pedagogik texnologiyalari, ularning amaliy tatbiqi va samaradorlik omillari tahlil qilinadi.

Milliy qadriyatlarning vatanparvarlikdagi o‘rni.

Milliy qadriyatlar o‘z ichiga mehnatsevarlik, kattalarga hurmat, ona tiliga muhabbat, tarixiy merosga sadoqat, mahalliy urf-odatlarga ehtirom kabi qadriy axloqiy normalarni oladi. Bular yosh avlodning vatanparvarlik hislarini uyg‘otishda, ularni ma’naviy barkamol qilib tarbiyalashda hal qiluvchi omil bo‘lib xizmat qiladi. O‘z tarixini, ajdodlarini tanigan, ularga hurmat bilan yondashadigan shaxsda Vatanga muhabbat tuyg‘usi mustahkam shakllanadi. Bu qadriyatlarni yoshlarga singdirishda oilaning, ta’lim muassasalarining, ommaviy axborot vositalari va san’atning o‘rni beqiyosdir.

Zamonaviy pedagogik texnologiyalar roli.

Bugungi kunda vatanparvarlik tarbiyasini samarali tashkil etish uchun interaktiv usullar, raqamli texnologiyalar, loyiha asosida o‘qitish, axborot-kommunikatsion texnologiyalar, virtual muzeylar, onlayn tarixiy ekspeditsiyalar kabi innovatsion yondashuvlar keng qo‘llanmoqda. Multimedia vositalari orqali tarixiy voqealarni jonlantirish, milliy bayramlar va urf-odatlarni aks etgan videodarslar orqali talabalarda qiziqish uyg‘otish mumkin. “Case-study”, “Role-play”, “Brainstorming” kabi texnologiyalar orqali yoshlar tarixiy shaxslar hayotini tahlil qilib, ulardan vatanparvarlik saboqlarini oladilar.

Shuningdek, maktab va oliy ta’lim muassasalarida “Vatanparvarlik saboqlari” fani doirasida elektron platformalarda test, kvest, viktorina va vatan mavzusidagi intellektual o‘yinlar tashkil etish o‘quvchilarning mavzuga nisbatan qiziqishini oshiradi. Zamonaviy texnologiyalar yordamida har bir yoshda milliy o‘zlikni anglash, o‘z xalqining qahramonlarini tanish, ular bilan faxrlanish imkoniyati kuchayadi.

Amaliy faoliyat va loyihaviy yondashuv.

Yoshlarni amaliy faoliyatga jalb etish, masalan, tarixiy obidalarni restavratsiya qilishda ishtirok etish, mahalliy qahramonlar hayotiga bag‘ishlangan tadbirlar o‘tkazish, “Mening qahramonim – mening Vatanim” mavzusida esse va vloglar tayyorlash orqali vatanparvarlik tarbiyasi jonli va ijobiy natijalar beradi. Shuningdek, “bir maktab – bir qahramon” loyihasi orqali har bir ta’lim muassasasi o‘z hududidagi tarixiy shaxs hayoti va faoliyatini chuqur o‘rganib, bu orqali milliy g‘urur hissini shakllantiradi.

XULOSA

Milliy qadriyatlar asosida vatanparvarlik tarbiyasini shakllantirish – bu nafaqat ma’naviy-axloqiy tarbiya, balki yosh avlodni mustaqil fikrlovchi, o‘zligini anglagan va Vatanga fidoyi shaxs sifatida kamol toptirish jarayonidir. Zamonaviy texnologiyalar bu yo‘lda keng imkoniyatlar yaratadi, ammo ularni to‘g‘ri pedagogik yondashuv bilan uyg‘unlashtirish zarur. O‘qituvchilarning yangicha yondashuvga tayyorligi, ta’lim mazmunining milliy qadriyatlarga asoslanganligi va ota-onalarning faol ishtiroki vatanparvarlik tarbiyasining asosiy tayanch ustunlaridandir. Davlat siyosati va ta’lim tizimi bu jarayonni izchil va tizimli ravishda amalga oshirishi zarur.

ADABIYOTLAR:

1. Karimov, I. A. (2006). Yuksak ma’naviyat – yengilmas kuch. Toshkent: Ma’naviyat.
2. Azizxo‘jaeva, N. (2014). Pedagogik texnologiyalar va pedagogik mahorat. Toshkent: Fan.
3. UNESCO. (2020). Global citizenship education: Topics and learning objectives. Paris: UNESCO Publishing.
4. Jalolov, J. (2022). Milliy qadriyatlar asosida yoshlar tarbiyasi. O‘zbekiston pedagogika jurnali, 4(2), 45–52.
5. Turakulov, M. (2023). Vatanparvarlik tarbiyasining zamonaviy metodlari.